

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/177

KARAR NO : 1983/703

OZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı yasa'nın 13/b maddesinde öngörülen bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın askeri yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

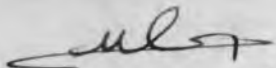
Sanıklar : Ekber Beyaz ve arkadaşları.

O L A Y : Olay günü (12.8.1975) bir suçtan dolayı Iğdır Adliyesinde duruşması yapılan Mehmet Aras isimli kişinin tutuklanmasına kızan sanıkların adliyeye doğru yürüyerek hep birlikte "Satılmış Hâkimler,Satılmış Adliye ve Savcılar,Satılmış Hükümet" demek suretiyle hükümetin ve adliyenin manevi şahsiyetlerini tahkir ettikleri,Iğdır C. Savcılığınca iddia olunarak sanıkların eylemlerine uyan TCY.nın 159/1.,(iki kez),173/(iki kez) maddeleri uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Iğdır Ağır Ceza Mahkemesi:26.6.1981 günü,1977/160,Esas 1981/121 Karar sayı ile; sanıklar hakkında olay tarihinde Iğdırdaki olan toplumsal olaylara iştirakleri nedeniyle açılmış olan bir başka kamu davasında da mahkemenin görevsizlik kararı ile dosyayı sıkıyönetim askeri mahkemesine gönderdiği,bu suça ilişkin davanın da Iğdırdaki toplumsal olaylarla ilgili olduğu ve sıkıyönetim ilânını gerektiren suçlardan bulunduğu gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermiştir.

Erzurum-Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi:19.1.1982 günü,1981/230 esas sayı ile;atılı suçun Iğdırdaki sıkıyönetim ilânından üç aydan çok önceki bir tarihte işlendiği,sıkıyönetim askeri mahkemelerinde açılmış sanıklar hakkındaki davalarla ortak genel amaç bağlantısı içinde işlendiğine dair dosyada herhangi bir delil bulunmadığı gerekçeleriyle 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü;Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Y.İsmet Ayer,Ali Suat Erkoç,Mustafa Aksoy,Necati Karakış,Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı 26.12.1983 günlü toplantıda,geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın askeri yargı yeri

.../...

nin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

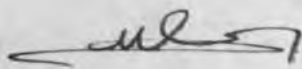
Suç Kars ilini de kapsamına alarak 26.12.1978 günü ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önceki bir tarihte,12.8.1975'de Iğdırda işlenmiştir.

İncelenen dosya içeriğinde (D.D:42/2) de yer alan fezlekeden de anlaşıldığı üzere, sanıkların MHP'li ve sağ görüşlü oldukları, olay günü Mehmet Aras adlı arkadaşlarının tutuklanması üzerine gruplar halinde Ülkü Ocakları binasından çıkarak adliyeye doğru yürüdükleri, olay kısmında oluş biçimi anlatılan suçu işleme amaçlarının siyasal ve ideolojik olduğu ve bu yönü ile sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu belirlenmektedir.

Atılı suçun,1402 sayılı yasanın değişik 13/a maddesinde öngörülen süre dışında işlenmesine karşın,sıkıyönetim komutanlığı askeri mahkemesinin başvuru kararında sanıklar hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalar bulunduğu anlaşılmaması üzerine,Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün 17.10.1983 günlü toplantısında alınan ara kararı gereğince yazılan yazıya Erzurum-Ağrı-Kars-Artvin İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca verilen 29.11.1983 günlü cevap yazısına ekli belge örneklerinden,sanıklar Ekber Beyaz ve Turgut Demir Kaya hakkında Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesinde açılmış ve devam etmekte olan davalar bulunduğu belirlenmesi karşısında,gerek 1402 sayılı yasanın 13/b maddesinde öngörülen organik ve örgütsel ortak genel amaç,gerekse CMU.Yasası'nın 3 ve 353 sayılı yasanın 18.maddelerinde yer alan şahsi ve fiili bağlantı koşulunun gerçekleşmesi nedeniyle davanın,askeri yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle,Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun reddine karar verilmelidir.

.../...

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 19.1.1982 günlü, 1981/230 esas sayılı başvurusunun reddine, 26.12.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Üye
Y. İsmet Ayer

Üye
Ali Suat Erkoç

Üye
Mustafa Aksoy

Üye
Necati Karakış

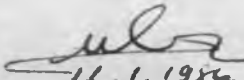

Üye
Osman Kayaçan

Üye
Ergun Argon

17.1.1984
D/E